

POSUDEK VEDOUCÍHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE **Historický ústav FF UHK**

Autor práce: Vladimír Píro

Studovaný program a ročník: B0222A120001 Historické vědy

Název práce: Územní expanze SSSR v Evropě v letech 1922–1946

Vedoucí práce: prof. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.

Oponent práce: PhDr. Tomáš Hradecký, Ph.D.

V bakalářské práci se student Vladimír Píro zabývá územními proměnami evropské části Sovětského svazu socialistických republik v období od vzniku Svazu až po rok 1946, kdy bylo definitivně na dlouhou dobu ukončeno formování západní hranice SSSR.

Poměrně delší práce se skládá z úvodu, osmi kapitol a závěru. V úvodu autor přehledně představuje téma práce a způsob jeho zpracování, dále obsah práce v podobě jednotlivých kapitol a souběžně s tím vyčísluje odborné monografie povětšinou zahraničního původu, edice, paměti Molotova a von Ribbentropa a digitálně přístupné texty potřebných mezinárodních smluv. V závěru úvodu vytyčuje tři otázky, na které chce v práci odpovědět. K použitým metodám patří zejména analýza a komparace.

V následujícím textu předkládá historii proměn sovětského, resp. de facto ruského území v sousedství obnoveného Polska, nově vzniklého Finska a pobaltských států a sousedního zvětšeného Rumunska. Tu lze po počátečním smíření se sovětského vedení s územními ztrátami ztotožnit s jeho pozdějším úporným úsilím získat většinu ztraceného území na západní hranici nazpět a využít k tomu dočasného spojení s Hitlerovým Německem, k němuž došlo po té, co se Velká Británie a Francie odmítly po přepadení Polska spojit se Stalinem proti Hitlerovi. Výsledkem byl návrat Sovětského svazu do Pobaltí, části Polska, zisky menších území na finské hranici a na úkor Rumunska, a to do chvíle, kdy sovětsko-německé spojení skončilo německým přepadením SSSR v červnu 1941 a následným obsazením celé západní části SSSR včetně nedávno získaných území. Z osmi kapitol je územnímu vývoji v uvedených oblastech věnována více než polovina z nich (1., 4. –7. kapitola). Zisky z poválečného období v podobě Zakarpatské Ukrajiny a kaliningradské oblasti jsou vyloženy v poslední kapitole.

K mezinárodně politickým aspektům jsou vztaženy 2. a 3. kapitola. Autor se snaží složitou problematiku geopolitických zájmů sovětského Ruska a následně SSSR vyložit s pomocí pozornosti, kterou věnuje rozboru jeho zahraniční politiky v oblasti teritoriálních nároků, přičemž popisuje úlohu Stalina v jejím formování a porovnává i vliv Molotova a jeho německého spoluhráče von Ribbentropa v zahraničněpolitické praxi i při diplomatických jednáních. Výsledkem oboustranných jednání se stala německo-sovětská smlouva o rozdělení zájmových území mezi obě velmoci (smlouva Molotov-Ribbentrop a její dodatek). Autor poctivě usiluje vyložit ne vždy jednoduché aspekty zahraničně politické situace ve 30. letech a

také formování sovětské zahraničně politické linie provázané hledáním vztahu ke starým ruským teritoriálním ambicím a nárokům, i když logika jeho výkladu zejména v první části druhé kapitoly je poněkud nevyvážená, čemuž přispívá i občas stylistická neobratnost. Objevuje se i neúplná věta a věcná nesprávnost (o kapitalistickém systému nelze rozhodně tvrdit, že nastupoval - s. 16). Nalézt lze i zkratky v logice kauzality. Ocenit lze však závěr práce, v němž autor odpovídá přesvědčivě na otázky položené v úvodu.

Práce je založena na studiu zahraničních edic a odborné literatury, bylo by však potřebné důkladněji prostudovat domácí tisk. Je vybavena mapami, jejich seznamem, seznamem pramenů a literatury a přílohami.

V textu se věcné chyby v zásadě nevyskytují, poněkud horší je to se stylistickými (slovosled, nelogičnost vyjadřování) a zejména jazykovými pochybeními. Jedná se o shodu podmětu s přísudkem (s. 17, 26, 34, 42), nesprávně použitá velká písmena (Sovětský Svaz – s. 13, 22; Polské území uvnitř věty – s. 25, obdobně tomu je s termínem „*Finskou jednací skupinu*“ aj. na s. 38–40), naopak malá písmena v názvech (komunistická strana Německa – s. 18), chybějící koncovky v pádech a příčestích (s. 28). Místy se vyskytuje chybná interpunkce v souvětích; nedokončená věta (s. 17), či chybějící spojky

Práce jako celek postihla v přehledné podobě vývoj sledované problematiky a cíle, které si autor vymezil v úvodu, lze považovat za splněné. Autor předložil zajímavý souhrnný výklad teritoriálního vývoje SSSR ve stanoveném období, přičemž výrazně využil poznatky získané ze studia zahraniční literatury. Mohu tak konstatovat, že student Vladimír Píro zvládl nároky kladené na závěrečnou práci v bakalářském studijním oboru Historie, a proto doporučuji předloženou práci k obhajobě. Práci hodnotím stupněm

V Praze dne 17. srpna 2022

prof. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.